

Cirkulärnr: 12:12
Diariernr: 12/2004
Handläggare: Anna Lilja Qvarlander
Avdelning: Vård och omsorg
Sektion/Enhet: Vård och socialtjänst
Datum: 2012-03-23
Mottagare: Kommunstyrelsen
Landstings-/regionstyrelsen
Individ- och familjeomsorg
Äldreomsorg
Handikappomsorg
Hälso- och sjukvård
Rubrik: Stöd till en evidensbaserad praktik för god kvalitet inom
socialtjänsten - överenskommelse för år 2012 mellan
staten och Sveriges Kommuner och Landsting

CIRKULÄR 12:12

Vård och omsorg
Vård och socialtjänst
Anna Lilja Qvarlander

Kommunstyrelsen
Landstings-/regionstyrelsen
Individ- och familjeomsorg
Äldreomsorg
Handikappomsorg
Hälso- och sjukvård

Stöd till en evidensbaserad praktik för god kvalitet inom socialtjänsten - överenskommelse för år 2012 mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting

Staten och Sveriges Kommuner och Landsting har i en överenskommelse (Dnr 12/0146) enats om insatser under 2012 till stöd för en evidensbaserad praktik inom socialtjänstens område. Insatserna syftar till att stärka socialtjänstens möjligheter och förmåga att skapa och använda relevant kunskap och informationsteknik. I beredningen av överenskommelsen har bland annat en samrådsgrupp med representanter för brukarorganisationer, alternativa utförare samt FoU Välfärd varit involverad.

Överenskommelsen omfattar för 2012 medel uppgående till 135 mnkr. SKL:s del utgörs av 121 250 000 kr. ***Medlen kan inte sökas utan fördelas inom ramarna för respektive projekt, vilket redovisas nedan.***

Överenskommelsen baseras dels på den plattform för arbetet som staten och Sveriges Kommuner och Landsting antog i juni 2010, dels på befintliga överenskommelser såsom den om utvecklingsarbete inom missbruks- och beroendevården (Kunskap till Praktik) samt Program för god äldreomsorg.

Målet för överenskommelsen till stöd för god kvalitet inom socialtjänsten är att brukarna ska få ta del av insatser som bygger på bästa tillgängliga kunskap. Detta ska säkerställas genom att staten och SKL, utifrån såväl nationella som lokala behov, beslutar om långsiktiga och samordnade insatser och gemensamma prioriteringar med målet en evidensbaserad praktik. Den evidensbaserade praktiken bygger på sammanvägningen av kunskap från tre källor – bästa tillgängliga vetenskap, brukarens erfarenhet och praktikernas professionella kunskap – och syftar till ett förhållningssätt för ständigt och systematiskt lärande.

Strategiska och långsiktiga mål till 2013

Det fortsatta arbetet under 2012 när det gäller de regionala stödstrukturerna för kunskapsutveckling är att det 2013 i alla län ska finnas en långsiktigt hållbar struktur för utveckling, spridning och implementering av kunskap inom socialtjänsten och angränsande områden inom hälso- och sjukvården. Till 2013 ska det för den lokala nivån finnas ett välkänt och efterfrågat stöd för förbättringsarbete från både regional och nationell nivå. Det nationella stödet – bland annat kunskapsstöd inom barn och unga, analysverktyg för verksamhetsutveckling, eHälsa-arbetet, samordning av insatser till stöd av insatser för systematisk uppföljning o s v ska vara användarvänligt utformat och stöder och förstärker det lokala förbättringsarbetet.

Överenskommelse för 2012

A. Regionalt stöd till kunskapsutveckling

Utveckling av regionala stödstrukturer för kunskapsutveckling. Arbetet med att bygga och vidareutveckla och bygga stödstrukturer för kunskapsutveckling påbörjades 2010. Statligt stöd utgår t o m 2012. Under 2012 tillförs verksamhetsområdet stöd till personer med funktionsnedsättning – som ett led i att strukturerna ska omfatta alla socialtjänstens verksamhetsområden. Under 2012 läggs också fokus på att den regionala nivån ska bli en dialogpartner mellan lokal och nationell nivå.

- **Regionala utvecklingsledare inom Kunskap till Praktik.** För att ge de åtta län som kom in sent i utvecklingsarbetet möjlighet att hitta former för en hållbar regional struktur, är parterna överens om att stödja dessa under även under 2012. Utöver arbetet i dessa län kommer i hela landet under 2012 och 2013 ett intensifierat arbete att bedrivas för att främja lokal uppföljning.
- **Regionala utvecklingsledare inom äldreområdet.** Från och med 2012 ingår denna satsning i överenskommelsen om en sammanhållen vård och omsorg om de mest sjuka äldre (Dnr 09/5304).
- **Regionala utvecklingsledare inom den sociala barn- och ungdomsvården.** Målet är att under 2012, med länsvisa kartläggningar som grund, identifiera utvecklingsområden för systematisk uppföljning samt stödja lokala utvecklingsarbeten som samordnas och länkas in i pågående nationella utvecklingsarbeten bland annat inom ramen för eHälsa och Socialstyrelsens arbete med BBIC.
- **Regionala samordnare/utvecklingsledare för eHälsa.** Det är regeringens avsikt att fortsatt stödja den regionala organisationen fram t o m 2012. För att nå bästa möjliga resultat förstärks stödet för utvecklingsarbetet under 2012.

B. Nationellt Stöd

- **Kunskapsstöd till arbetet med barn och unga i heldygnsvård.** Socialstyrelsen har i särskild ordning fått i uppdrag att ta fram ett program för säkerhet och trygghet för placerade barn och unga. Behovet av lokal och systematisk uppföljning ska särskilt uppmärksammas. Samverkan ska ske med SKL. Uppdraget ska redovisas till Socialdepartementet senast den 30 juni 2012.
- **Praktikens exempel.** Socialstyrelsen har i särskild ordning fått i uppdrag att utveckla, testa och redovisa ett stöd för uppföljning på lokal nivå av insatser inom socialtjänsten. Stödet ska utformas i samråd med det arbete som sker inom ramen för överenskommelsen om evidensbaserad praktik.
- **Utveckla nationellt genomförandestöd.** Socialstyrelsen har i särskild ordning fått i uppdrag att, i samverkan med SKL och andra lämpliga aktörer, utveckla ett nationellt stöd för att implementera en evidensbaserad praktik och för att genomföra förbättringsarbeten i socialtjänsten. Stödet ska utvecklas i samråd med det arbete som sker inom ramen för överenskommelsen om evidensbaserad praktik.
- **Analysverktyg för verksamhetsutveckling.** Inom ramen för Öppna jämförelser inom socialtjänsten pågår arbeten med att ta fram och sprida verktyg för analys av data. Under 2012 är målet att ta fram en struktur för analys som beskriver arbetet med att mäta, analysera och agera på resultat. Vidare följs arbetet med de fem pågående regionala försöksprojekt upp och nya län kommer att bjudas in att delta.
- **Nationell teknisk infrastruktur och informationsstruktur inom Strategin för Nationell eHälsa.** Under 2012 avsätts medel i syfte att främja säkert behörighetshantering, säkert informationsutbyte mellan kommuner, landsting, utförare och brukare samt för säker registrering i nationellt kvalitetsregister. Dessutom tillsätts en nationell samordnare inom SKL, som i sin tur utser kontaktpersoner från varje län som är behjälplig i det nationella implementeringsarbetet av den tillämpade informationsstrukturen inom äldreomsorgen och eventuellt inom ytterligare områden.
- **Pilot kring samordnat införande av NPÖ (Nationell Patientöversikt) i kommun och landsting.** Parterna är överens om att det krävs lokal och regional utveckling och samordning för att landsting och kommuner ska kunna utbyta information inom ramen för NPÖ. Under 2012 ska därför försök genomföras i två till tre områden i landet, med syftet att pröva ett sådant informationsutbyte inom ramen för NPÖ. Under 2012 avsätts även medel för att inom ett kommunalt hemtjänstområde pröva säker behörighetsstyrd åtkomst till journalanteckningar vid mobil användning.

- **Nationell webbaserad kunskapsportal.** Socialstyrelsen har i särskild ordning fått i uppdrag att utveckla och lansera en nationell kunskapsportal inom äldre- och psykiatriområdet. Under 2012 ska bland annat teknik, innehåll och kvalitet utvecklas. Fler e-lärandemoduler ska produceras inom portalen.
- **Samordnat arbete för systematisk uppföljning.** Inom föreliggande överenskommelse finns flera utvecklingsarbeten som på olika sätt rör systematisk uppföljning. Medel avsätts under 2012 för att samordna dessa utvecklingsarbeten kopplat till utveckling av en evidensbaserad praktik. Syftet är att, ta tillvara lokal utvecklingskraft och lokalt kunnande samt skapa förutsättningar för att lokalt och nationellt arbete förstärker varandra.
- **Utredning om förutsättningar för regionala stödstrukturer att fungera som nationella kunskapscentra.** En målsättning för 2013 är att vissa av de stärkta regionala stödstrukturerna ska fungera som nationellt kunskapscentrum för särskilt prioriterade frågor. Under 2012 är målet att utreda behov, förutsättningar och eventuella möjliga former för detta.
- **Databaser och e-tidskrifter.** EiRA är ett landstingsgemensamt samarbete som syftar till att förse hälso- och sjukvårdens personal med vetenskaplig information. Inom ramen för EiRA-arbetet har ett projekt pågått under 2011 för att skapa ett motsvarande kunskapsstöd även för socialtjänsten. För att stärka upp arbetet utgår medel för år 2012. På sikt är målsättningen att tjänsten finansieras av deltagande kommuner.

C. Utbildning och fortbildning

- **Leda för resultat.** Att leda utveckling kräver ett helhetsgrepp som innefattar både den politiska och den tjänstemannamässiga ledningen i kommunen. Leda för resultat är ett, utifrån dessa behov framtaget, utbildningsprogram som innefattar både ledningsgrupper och stödfunktioner.
- **Regionala konferenser.** Konferenserna går under rubriken ”Tillsammans bygger vi framtidens socialtjänst” och syftet är att skapa tillfälle till dialog och ge en sammanhållen bild av utvecklingsarbeten på lokal, regional och nationell nivå. Under 2011 genomfördes fyra konferenser som omfattade sex län. Under 2012 ska konferenser genomföras för att täcka övriga län.

D. Brukarmedverkan

- **Brukarmedverkan steg II.** Socialstyrelsen genomförde under 2011 kartläggningar av brukarmedverkan i socialtjänsten och angränsande områden inom hälso- och sjukvården och uppdraget redovisades till Socialdepartementet den 16 januari 2012. Med utgångspunkt från kunskapen från kart-

läggningarna sker fortsatta satsningar för att stärka brukarmedverkan inom socialtjänsten under 2012.

- **Ideella organisationers roll för en evidensbaserad praktik.** Under 2012 gör SKL och Forum för frivilligt socialt arbete en förstudie för att utveckla kunskapen och lärandet om hur ideella organisationer genom frivilliga insatser kan bidra till en ökad kvalitet i socialtjänsten.

E. Forskning

- **Evidensbaserat socialt arbete i utbildning och forskning.** En viktig förutsättning för utvecklingen av en evidensbaserad praktik är att personal som arbetar inom socialtjänsten via sin utbildning ges förutsättningar att arbeta evidensbaserat. I syfte att gynna en utveckling där det sociala arbetets praktik får en förbättrad vetenskaplig säkring avsätts medel för aktiviteter som planeras tillsammans med nationella samrådsgruppen.

Kontaktuppgifter

Samordning och övergripande projektansvar

Anna Lilja Qvarlander, projektledare, telefon 08-452 77 48, e-post anna.lilja.qvarlander@skl.se

Ove Ledin, administratör, telefon 08-452 77 66, e-post ove.ledin@skl.se

Sveriges Kommuner och Landsting
Avdelningen för vård och omsorg

Göran Stiernstedt

Sabina Wikgren Orstam